

Міністерство освіти і науки України
«ARTIFEX» Університет в Бухаресті
Державна вища професійна школа в Коніні
Державна вища технологічно-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі
Державний біотехнологічний університет
Європейський гуманітарний університет у Вільнюсі
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Південночеський університет в Чеських Будейовицях
Полтавський державний аграрний університет
Приватний заклад вищої освіти
«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»
Турецький Гіресунський університет
Університет Миколаса Ромеріса
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Львівський національний університет природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ**

***МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

22-23 березня 2023 р.

Частина 2

ЛЬВІВ 2023

УДК 330.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 2. Львів: ЛНУП, 2023. 420 с.

ISBN 978-617-7915-96-5

Організаційний комітет:

Людмила ГНАТИШИН – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Станіслав ВАСИЛШИН – д.е.н., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет;

Катерина ПИЛИПЕНКО – д.е.н., професор кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні, Польща;

Рафаел ЧЛОЧІ – професор, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу, Технічний університет Молдови;

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування, відповідальний секретар конференції;

Наталія ЖИДОВСЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Ольга МАЛЕЦЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Наталія ТРУШКІНА – к.е.н., старший дослідник, професор кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування, ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»;

Любов ДРАНУС – к.е.н., доцент кафедри менеджменту, Чорноморський національний університет імені Петра Могили;

Наталія КАНЦЕДАЛ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ольга ЛЕГА – к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ірина ГУМЕНЮК – к.е.н., доцент, в.о. керівника Навчально-наукового інституту економіки, фінансів та діджиталізації, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Марина ПОЛЕГЕНЬКА – к.е.н., доцент кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет.

У збірнику представлено матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

За вигляд, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

ISBN 978-617-7915-96-5

© *Львівський національний університет природокористування, 2023*
Кафедра обліку та оподаткування, 2023

УДК 336.225.4

Чумак В.

*к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Бражник Л.*

*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава*

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН: ПРОБЛЕМИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

Одне із головних місць у податковій системі України, серед всіх податків і зборів, посідає податок на доходи фізичних осіб. Оподаткування доходів громадян є складовою фінансового механізму держави, оскільки даний податок відіграє основну роль при формуванні дохідної частини бюджету. Фізичні особи є платниками декількох податків і зборів, проте, «чистих» видів податків у податковій системі України, коли платниками є фізичні особи, є лише один – податок на доходи фізичних осіб. У більшості розвинутих країн, таких як США, Швеції, Німеччині для досягнення більш ефективної системи оподаткування введени диференційовані ставки оподаткування доходів громадян та розширена база обкладання податком.

Теоретичним та практичним питанням впливу податків на формування доходів місцевого та загальнодержавного бюджетів, проблемам удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб через реформування податкової системи України присвятили свої наукові дослідження такі українські вчені-економісти: О. Безкровний, В. Вишневський, Л. Воронова, В. Геєць, А. Данильченко, А. Крисоватий, М. Кучерявенко, Т. Кушнарьова, І. Чобітько, Л. Шаблиста та інші. При цьому вчені-економісти зосереджують основну увагу на недоліках у податковому законодавстві та доцільності його реформування і удосконалення. Виходячи з цих міркувань, безперечно, повністю змінювати систему оподаткування не доцільно. При цьому необхідно визначити роль, місце, значимість податку на доходи громадян у ринкових умовах господарювання, обґрунтувати теоретичні і практичні засади удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб, розробити дієвий механізм адміністрування даного податку.

Оподаткування доходів громадян є складовою частиною податкової системи та фінансового механізму країни. Податок на доходи фізичних осіб, який забезпечує надходження до дохідних частин бюджету, закріплений за місцевими бюджетами, що й закладає основу формування міських, сільських та селищних бюджетів. Однією із особливостей оподаткування доходів фізичних осіб є те, що перш за все, визначається сукупний дохід громадян, а потім розраховується дохід, що підлягає оподаткуванню.

Ефективне прибуткове оподаткування населення є запорукою економічного процвітання держави. Тому в умовах ринкових перетворень економіки України відбулося надмірне розшарування населення за рівнем життя. Це обумовлює соціально-економічну нестабільність у суспільстві. Змін

потребує, насамперед, система оподаткування доходів фізичних осіб, в якій необхідно зменшити податковий тягар на громадян із низьким рівнем доходів.

Слід зазначити, що діюча базова ставка податку на доходи фізичних осіб є однією із найнижчих у Європі. Тому, для створення передумов щодо значного збільшення обсягів грошових надходжень податку на доходи фізичних осіб до бюджету, як одного із основних інвестиційних ресурсів економіки, необхідно здійснювати пошук інших механізмів. Маємо цілком погодитись з думкою вчених-економістів, що цього можна досягти через встановлення неоподаткованої межі доходів громадян на рівні вартості прожиткового мінімуму. Перше, чого вдасться досягти завдяки такому кроку – це підвищення платоспроможного попиту разом із встановленням для основної маси працюючих певної податкової прогресії. На сьогодні, як відомо, така прогресія податкових ставок відсутня, що є не зовсім доречним у механізмі дії податку на доходи громадян. Звичайно, доцільно було б ретельно прорахувати наслідки таких змін для бюджету. Проте, провести такий аналіз неможливо через відсутність достовірної статистики розподілу громадян України за рівнем доходів.

Складним, з адміністративної точки зору, є також оподаткування додаткових благ у вигляді товарів або послуг, що надаються підприємствами своїм працівникам. Негативний наслідок того, що зазначені блага або зовсім не оподатковуються, або підлягають оподаткуванню лише частково, полягає в зниженні прогресивності оподаткування доходів фізичних осіб, оскільки основними одержувачами подібних благ є високооплачувані працівники. Запровадження в Україні податкового кредиту на освіту навряд чи можна оцінити однозначно як найкращу альтернативу. Крім того, з кола платників, яким надається право на цей податковий кредит, як і у випадку з кредитом на лікування, варто було б вилучити громадян з високим рівнем доходів, запровадивши поріг річного доходу, перевищення якого позбавляє права на такий кредит [1, с. 123].

На сьогодні однією з основних проблем є виплата тіньової заробітної плати, в результаті чого бюджет, соціальні фонди, заклади охорони здоров'я, освіти, культури недоотримують значну частину коштів. Так, в даний час в Полтавській області кожне четверте підприємство виплачує заробітну плату своїм працівникам у розмірі нижчому за законодавчо встановлений рівень та кожен другий роботодавець здійснює виплату тіньової заробітної плати, що призводить до щомісячних втрат місцевих бюджетів області на суму понад декілька мільйонів гривень [2, с. 3].

Все викладене вище дає змогу зробити висновок про те, що запровадження в Україні пропорційного податку на доходи фізичних осіб є важливим кроком, що спрямований на розв'язання цілої низки економічних та соціальних проблем. З іншого боку значна кількість питань у сфері оподаткування доходів фізичних осіб залишається невирішеною, зокрема, особливу увагу доцільно зосередити на дослідженні та удосконаленні питань, що стосуються оподаткування особистих селянських господарств [3]. На підставі проведеного аналізу діючої національної системи оподаткування доходів фізичних осіб

вважаємо за доцільне: запровадження більш жорстких санкцій, щодо навмисного ухилення від сплати податків; удосконалення оподаткування доходів, одержаних платниками податку у вигляді успадкованого майна та подарунків, а також доходів від реалізації рухомого та нерухомого майна; збільшення межі доходів фізичних осіб, що не підлягають оподаткуванню; підвищення рівня податкової культури громадян.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02 грудня 2011 р. № 2755-VI. *Вісник податкової служби України*. 2011. № 46. С. 2–240.
2. Чобітько І. М. Кому вигідна зарплата у конвертах? *Новини Полтавщини*. 2016. № 10. С. 3–4.
3. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Оподаткування особистих селянських господарств: сучасні реалії та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>.

Електронне наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ: ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА
УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ**

матеріали

V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

22-23 березня 2023 р.

Видається в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори статей.

Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають позицію редакційної колегії.

Львів 2023